

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Curs 23-24

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	2
1.1. Justificació	2
1.2. Sobre el català com a llengua pròpia	3
1.3. Context sociolingüístic i anàlisi de la situació del CEP de Calvià	3
1.4. Anàlisi de la situació del CEP de Calvià	5
2. OBJECTIUS I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ	6
3. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES D'ENSENYAMENT I LA INCORPORACIÓ DE LES LLENGÜES ESTRANGERES	8
3.1. Llengua correcta	9
3.2. Llengua adequada	9
3.3. Llengua funcional, viva i activa	10
3.4. Llengua respectuosa	10
4. ÀMBIT ADMINISTRATIU I DE COMUNICACIÓ	10
4.1. Criteris de caràcter general de sostenibilitat lingüística del català	11
4.2. Comunicació oral general	11
4.3. Documentació generada pel CEP	11
4.4. Eines de treball digitals	12
4.5. Comunicació i documentació en les activitats formatives	12
4.6. Eines de difusió d'informació	12
5. ÀMBIT PEDAGÒGIC I VEHICULAR DE L'APRENTATGE	12
5.1. Llengua vehicular	12
5.2. Documentació i recursos	13
5.3. Intervencions de persones formadores externes	13
6. TRACTAMENT CURRICULAR I PEDAGÒGIC DE L'ÀMBIT LINGÜÍSTIC	13
6.1. Formació per a la millora de la competència comunicativa	13
6.2. Formació per a la millora de les habilitats lingüístiques i discursives en llengua catalana i en llengües estrangeres	14
6.2.1. Formació específica per al professorat de llengües	14
6.2.2. Formació per al professorat en general	15
6.3. Formació per a la millora dels enfocaments metodològics en l'ensenyament de llengües.	15
6.4. Formació sobre diversitat lingüística i sostenibilitat	16
6.4.1. Planificació i gestió del multilingüisme escolar	16
6.4.2. Sociolingüística i promoció dels usos socials de la llengua	17
6.4.3. Diversitat lingüística	17
6.4.4. Aprenentatge de llengües i poliglotisme	18
7. REVISIÓ I AVALUACIÓ DEL GRAU DE COMPLIMENT DEL PLC	18
8. REFERÈNCIES NORMATIVES	19
9. FONTS DE CONSULTA	21

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Justificació

El projecte lingüístic de centre (PLC) és el document en què s'estableix el tractament de les llengües als centres educatius. El projecte lingüístic ha de reflectir l'estratègia del centre per, a partir del context sociolingüístic, poder desenvolupar les capacitats de l'alumnat en el domini de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i de la llengua castellana. El PLC s'ha de publicar a la pàgina web oficial del centre.

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) és el document de planificació en què s'estableix l'ús de la llengua i el tractament de les llengües d'ensenyament als centres educatius, amb especial esment a la realitat sociolingüística del centre i a la compensació de la presència social diferent de les llengües cooficials a les Illes Balears. Forma part del Projecte Educatiu de Centre i, per tant, reflecteix els seus trets d'identitat i els seus objectius. Els centres de professorat de les Illes Balears tenen la consideració de centres docents a tots els efectes i els llocs de treball de direcció i assessories de formació tenen la consideració de llocs de treball de naturalesa docent. La seva funció és promoure el desenvolupament professional del professorat de l'ensenyament reglat per mitjà de la dinamització de la formació permanent contextualitzada en la pràctica professional, especialment per mitjà de la formació en els mateixos centres educatius o de centres en xarxa. Per la seva identitat orgànica com a centre docent i per la seva funció, és prescriptiu i necessari tenir un PLC adequat i vigent en benefici de la millora de l'ús i aprenentatge de la llengua. El projecte lingüístic ha de reflectir l'estratègia del centre quant al tractament de la llengua catalana, a partir del context sociolingüístic, ha de tenir present tant el marc legal com la realitat i situació sociolingüística actual i ha de contribuir a la coherència i continuïtat dels usos lingüístics. Per tot això, ha de definir-se en aquests tres grans temes:

1. El paper de la llengua catalana, patrimoni cultural i element d'identitat de les Illes Balears.
2. El tractament de les llengües d'ensenyament i la incorporació de les llengües estrangeres.
3. Els aspectes d'organització i de gestió que tenen repercussions lingüístiques.

1.2. Sobre el català com a llengua pròpia

Segons l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i la Llei de normalització lingüística (Llei 3/1986, de 29 d'abril, modificada per la Llei 9/2012, de 19 de juliol), el català és la llengua pròpia de les Illes Balears i els poders públics tenen el deure de prendre mesures per assegurar-ne el coneixement i promocionar-ne l'ús.

Més concretament, la Llei de normalització lingüística determina que la llengua catalana té el caràcter oficial a tots els nivells educatius (article 17) i que se n'hi ha de garantir l'ús (article 22):

1. El Govern de la comunitat autònoma, a fi de fer efectiu el dret a l'ensenyament en llengua catalana, ha d'establir els mitjans necessaris encaminats a fer realitat l'ús normal d'aquest idioma com a vehicle usual en l'àmbit de l'ensenyament en tots els centres docents.
2. L'administració ha de prendre les mesures adequades perquè la llengua catalana sigui emprada progressivament als centres d'ensenyament, a fi de garantir el seu ús com a vehicle d'expressió normal, tant a les actuacions internes com a les externes i a les actuacions i documents administratius.

L'ús de la llengua catalana en la retolació i en la denominació del centre és prescrit tant a la Llei de normalització lingüística (art. 15) com al Reglament orgànic dels instituts d'educació secundària (annex del Decret 120/2002, de 27 de setembre, article 1).

1.3. Context sociolingüístic i anàlisi de la situació del CEP de Calvià

L'àrea d'influència del Centre de Professorat de Calvià compren els municipis del ponent de Mallorca: Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Deià, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Puigpunyent, Sóller i Valldemossa, els quals representen zones molt diverses amb una zona costanera amb un flux migratori procedent de l'Estat espanyol a causa del sector serveis i amb població estrangera de diversos orígens (alguns exemples són: al voltant del 35% en el cas de Calvià, devers el 15% a Andratx, segons dades PLC-EOI Calvià), entre la qual destaquen els nombres de residents alemanys i britànics, però també amb una zona interior amb una població més estable, amb un nivell socioeconòmic més elevat i amb menys

varietat intercultural. Cal no oblidar que la principal activitat econòmica de la zona és el turisme, amb una forta demanda temporal de treballadors/res que provoca fets migratoris que propicien un plurilingüisme tant actiu com passiu sobretot en les zones costaneres. Cal afegir que hi ha una comunitat de parlants de les zones d'interior de l'illa que es comunica principalment en llengua catalana.

Les conclusions de l'anàlisi de "l'Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears (2014)" diuen que l'increment de la població a les Illes Balears, produït sobretot pels moviments migratoris, ha estat molt considerable durant les darreres dècades. Aquesta població és bàsicament al·loglota procedent d'altres zones d'Espanya o de l'estranger. Per tant, es compon d'unes persones que, en general, o bé desconeixen la llengua pròpia d'aquest territori i, en canvi, són competents amb l'altra llengua oficial (també coneguda pels autòctons); o bé les desconeixen ambdues. Les dimensions del contingent immigrant són tan elevades que, en les circumstàncies polítiques i socials de les Illes Balears, dificulten el procés d'integració lingüística de la nova població.

D'altra banda, els efectes del turisme, els perfils laborals, la percepció sobre la prioritat de les diverses llengües que entren en joc, així com la globalització, dificulten els processos d'integració i faciliten la substitució lingüística. Aquestes conclusions reflecteixen perfectament el context sociolingüístic dels centres educatius atesos pel Centre de Professorat de Calvià. Caldria afegir que es té la percepció de què una bona part dels docents dels nostres centres adscrits empra principalment i majoritàriament el castellà per desenvolupar la seva tasca docent.

Segons l'informe elaborat per l'Oficina de Defensa dels Drets Lingüístics (2020-21), els ciutadans de les Illes Balears que volen exercir el dret d'emprar la llengua catalana no gaudeixen de seguretat lingüística a l'hora d'utilitzar el català en moltes de les activitats de la vida quotidiana, tot i ser la llengua pròpia del territori. En una situació normal, els membres d'una comunitat lingüística poden viure una vida plena en la seva llengua quan es troben en l'espai històric de la pròpia comunitat. Aquesta anormalitat, fruit de la situació de minorització de la comunitat lingüística, no és innòcua, sinó que afecta el benestar de les persones, les quals poden sentir qüestionada la seva dignitat com a parlants d'una llengua que veuen sistemàticament exclosa en molts d'àmbits de la societat de les Illes Balears, tant

públics com privats. Que el ciutadà es trobi en la disjuntiva d'haver de triar entre la llengua pròpia i, per exemple, un servei que li és necessari, però no se li ofereix en aquesta llengua és una situació injusta a la qual no hauria d'estar sotmès cap parlant dins el territori històric de la pròpia comunitat lingüística.

El marc normatiu, a les Illes Balears, reconeix una sèrie de drets lingüístics als ciutadans i dona unes pautes d'actuació a les administracions públiques per garantir-ne l'exercici. Quan l'Estatut d'Autonomia assigna als poders públics de les Illes Balears el mandat de normalitzar l'ús social de la llengua catalana no ho fa només amb la perspectiva d'assegurar la continuïtat de la llengua en el temps, sinó que cerca, especialment, «crear les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears».

Quan, complint el mandat estatutari, les institucions garanteixen la presència de la llengua catalana en els usos públics, el parlant que la té com a pròpia sent refermada la seva autoestima i la seva confiança en l'ús de la seva llengua, i el que no la té com a pròpia o l'està aprenent, té l'oportunitat de familiaritzar-s'hi i aprendre-la, com passa en el si de qualsevol societat normal. En canvi, quan la manca de compromís amb els drets lingüístics dels ciutadans té l'efecte d'arraconar la llengua dels usos públics, s'aconsegueix l'efecte contrari: el catalanoparlant assumeix la idea que la seva llengua només serveix per a l'àmbit personal o familiar, i se sent cohibit a l'hora d'emprar-la en públic, amb els efectes negatius que això té sobre la vitalitat de la llengua en conjunt. A més, es priva les persones que no tenen el català com a llengua pròpia de l'oportunitat d'estar-hi exposades i d'adquirir-la. Ivan Solivellas, sociolingüista i delegat de Plataforma per la Llengua a les Illes Balears, assegura que les persones que han rebut discriminació o agressions lingüístiques a les Illes Balears ha crescut molt més que a la resta de territoris de parla catalana, com Catalunya o el País Valencià.

1.4. Anàlisi de la situació del CEP de Calvià

Com a introducció podríem dir que el català és la llengua vehicular, però no de cohesió, ja que no s'utilitza de forma normalitzada. Aquesta afirmació requereix els següents aclariments:

- a) A l'àmbit administratiu el català és la llengua normal de gestió i de producció de documentació administrativa del centre, tant per a la documentació interna com per a l'externa. La pàgina web i les aportacions a les xarxes virtuals es fan en llengua catalana.
- b) La retolació i els cartells informatius del centre són en català i castellà.
- c) Pel que fa a l'ús oral, el català és la llengua habitual a les reunions del centre, però les assessores, els assessors i el personal d'administració utilitzen el castellà i el català per relacionar-se. Aquesta conducta lingüística no segueix un esquema clar ni fàcilment explicable.
- d) Els usuaris usen majoritàriament el català per comunicar-se amb el centre del professorat, però alguns fan servir el castellà i la resposta del CEP no sempre es fa en català.
- e) Les relacions institucionals es fan majoritàriament en llengua catalana (Conselleria d'Educació i Formació Professional), però cal esmentar que moltes de les col·laboracions amb l'Ajuntament de Calvià (reunions, formacions, etc.) es fan en llengua castellana. No hi ha constància de comunicacions amb la resta d'ajuntaments del nostre àmbit d'actuació.

2. OBJECTIUS I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

La normalització de la llengua catalana esdevé una tasca contínua que perdura en el temps. Els centres de professorat, des de la seva competència, han de fomentar l'ús de la llengua catalana tant en les seves interaccions orals i escrites en l'àmbit pedagògic, oficial i administratiu, com en accions de difusió en els mitjans de comunicació i les xarxes socials. En aquest sentit, s'han prioritzat 9 objectius i s'han inclòs per a cada objectiu els principis d'actuació generals a tenir en compte a l'hora d'aplicar aquest projecte.

Objectiu 1. Usar el català com a llengua vehicular de l'àmbit pedagògic, administratiu i de comunicació del centre i promoure la seva difusió.

Principis d'actuació: Compliment de la normativa vigent en especial atenció a la difusió i la retolació.

Objectiu 2. Col·laborar amb institucions i organismes públics que tinguin com a finalitat contribuir al foment de la llengua catalana i desenvolupar activitats culturals i facilitar que els recursos existents en matèria de normalització lingüística arribin als centres educatius.

Principis d'actuació: Col·laboració entre institucions, ajuntaments, organismes i entitats per a la normalització lingüística.

Objectiu 3. Promoure activitats i accions que activin la presa de consciència sobre la minorització lingüística de la llengua catalana i actituds lingüístiques normalitzadores.

Principis d'actuació: Planificació d'activitats formatives adreçades a docents de totes les etapes i totes les especialitats, en especial atenció a les actituds lingüístiques, l'assertivitat i les agressions lingüístiques.

Objectiu 4. Oferir un model lingüístic de qualitat oral i escrit amb relació al registre, la precisió i la correcció lingüística. Els centres de professorat, des de la seva funció de suport i d'assessorament als centres educatius, han de fomentar un model lingüístic basat en la qualitat, la precisió i la correcció lingüística. De la mateixa manera, s'ha de potenciar l'ús i la sostenibilitat del vocabulari professional compartit en llengua catalana.

Principis d'actuació: Conscienciació de l'equip assessor per a oferir un model lingüístic consensuat i foment del Glossari com a eina fonamental per evitar la generalització de paraules incorrectes.

Objectiu 5. Vetllar pel bon ús i la qualitat de la llengua catalana a totes les activitats formatives.

Principis d'actuació: Preparació de les presentacions i intervencions de tots els agents que intervenen en les diferents modalitats de formació.

Objectiu 6. Proporcionar els recursos didàctics en llengua catalana, sense detriment de l'ús de recursos en altres llengües en funció de la seva idoneïtat. Valorar els referents educatius en llengua catalana, entenent com a referents els experts i professionals de l'educació.

Principis d'actuació: Prioritat en la presència d'especialistes / ponents que s'expressin en català sense perjudicar els objectius i continguts de l'activitat formativa.

Objectiu 7. Promoure activitats formatives que potenciïn la competència comunicativa, millorin les habilitats lingüístiques i discursives i actualitzin coneixements lingüístics de qualsevol llengua objecte i vehicle d'aprenentatge.

Principis d'actuació: Sensibilització sobre la importància de la competència comunicativa i les habilitats lingüístiques i discursives dels docents en totes les activitats formatives, així com dels efectes positius i negatius en el procés d'ensenyança-aprenentatge. Inclusió d'aquests continguts en totes les formacions.

Objectiu 8. Dissenyar activitats formatives que aprofundeixin en enfocaments metodològics competencials de les àrees lingüístiques, en la integració curricular de l'àmbit lingüístic i en el tractament lingüístic de les àrees no lingüístiques.

Principis d'actuació: Disseny de formacions especialitzades.

Objectiu 9. Afavorir la gestió del multilingüisme escolar a partir de criteris de sostenibilitat i de valoració de la diversitat lingüística, així com potenciar estratègies i programes que afavoreixin l'aprenentatge de llengües.

Principis d'actuació: Visibilització de la llengua catalana com a font de riquesa cultural i lingüística. Equiparació amb la resta de llengües "prestigiades". Mostrar els avantatges de ser bilingües: més capacitat d'adaptació, més flexibilitat cognitiva, més aptituds per a la resolució de problemes, més comprensió d'altres cultures i maneres de pensar.

3. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES D'ENSENYAMENT I LA INCORPORACIÓ DE LES LLENGÜES ESTRANGERES

a) Com a vertebradora de l'ensenyament

La llengua vehicular de l'ensenyament i aprenentatge i de comunicació del CEP de Calvià és la llengua catalana, cooficial i pròpia de les illes Balears. Les activitats formatives del CEP

tenen com a destinataris els docents de les Illes Balears i tots compleixen els requeriments normatius respecte del coneixement oral i escrit de la llengua catalana.

b) El model de llengua del CEP de Calvià parteix del compromís amb la qualitat i la normalització de la llengua des de l'exercici de la responsabilitat professional. Pretén cercar l'equilibri entre la correcció lingüística i l'adequació a les situacions comunicatives i d'aprenentatge que es generin i a la vegada, vetllar per l'ús i la difusió d'una llengua de qualitat, les característiques de la qual s'exposen als apartats següents.

c) Com a llengua vehicular i d'aprenentatge. La llengua catalana és la llengua vehicular de les activitats formatives del CEP de Calvià, i es prioritza que tot el material que s'hi elabora i difon, tant en les sessions presencials, com a l'entorn virtual, sigui en aquesta llengua i es vetlla perquè es faci de manera correcta i normativa. Les activitats formatives que completament o parcialment tinguin com a objectiu la millora de les habilitats lingüístiques en llengua castellana o llengües estrangeres o els seus enfocaments metodològics es realitzen en la llengua corresponent de forma total o parcial de la manera que marqui el disseny de l'activitat en qualsevol de les seves fases o tasques (materialització, experimentació, entorn virtual, recursos externs, materials elaborats, formació externa, comunicació amb els participants, etc.).

3.1. Llengua correcta

- Rigor gramatical i ortogràfic, sense defugir la naturalitat i la facilitació de la comunicació.
- Lèxic correcte ja que té cura que la terminologia professional del col·lectiu docent estigui lliure de barbarismes del castellà o de l'anglès de forma gratuïta.
- Les publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans són les fonts de consulta de referència, així com les propostes de la Universitat de les Illes Balears i el Consorci del Centre de Terminologia TERMCAT, centre de terminologia de la llengua catalana.

3.2. Llengua adequada

- Registres lingüístics orals i escrits adaptables a la intenció comunicativa, al grau de formalitat de la situació i als continguts.
- Model estàndard oral i escrit adaptat al territori per a situacions de formalitat mitjana.

- Llengua col·loquial oral, dins dels paràmetres de la correcció, per a situacions o moments de formalitat baixa.
- Llenguatge específic professional i registre de formalitat alta per a situacions d'aprenentatge i de transmissió d'informació.

3.3. Llengua funcional, viva i activa

- La llengua permet fórmules d'expressivitat i creativitat per donar resposta a les necessitats comunicatives del context escolar, tant pel que fa a la relació entre les persones i l'expressió d'emocions, com a l'evolució del coneixement científic i tècnic, sense necessitat de recórrer a fórmules expressives o terminologia pròpies d'altres llengües.
- És bàsic prioritzar la precisió lingüística en la redacció de textos i en la llengua oral en benefici de la millora de la transmissió conceptual i metodològica de l'àmbit professional. S'empren els neologismes admesos i s'evita l'ús innecessari de manlleus que, en cas de ser imprescindibles, s'incorporaran directament i es marca el seu ús o se n'explica la rellevància.
- Genuïnitat i transmissió cultural: es vetlla pel manteniment i vigència de les fórmules expressives pròpies del territori i de la cultura tradicional sempre que sigui un ús adequat a la situació comunicativa o d'aprenentatge.

3.4. Llengua respectuosa

- Inclusió respecte de col·lectius socials i culturals diversos.
- Ús no sexista de la llengua. Tot i que gramaticalment el masculí, en català, com en altres llengües romàniques, pot tenir un ús no marcat i es pot fer servir per referir-se indistintament a qualsevol gènere, se cercaran estratègies alternatives per incloure i visibilitzar ambdós gèneres.

4. ÀMBIT ADMINISTRATIU I DE COMUNICACIÓ

El català és la llengua vehicular al Centre de Professorat de Calvià i tant el personal docent com el d'administració i serveis el fa servir amb caràcter general en les comunicacions internes i les externes orals i escrites.

4.1. Criteris de caràcter general de sostenibilitat lingüística del català

- a) En situacions de contacte de llengües, s'apliquen els següents criteris:
- i) Visibilitzar sempre la llengua catalana a partir d'estratègies diverses.
 - ii) Mantenir la llengua catalana en les interaccions de bilingüisme passiu, sempre que no dificulti o anul·li la comunicació eficaç.
 - iii) Utilitzar tècniques de manteniment de la llengua i comunicació assertiva: repetició amable i explicativa, llenguatge gestual empàtic i acollidor, fórmules expressives d'inici, agraïment, empatia i comiat, etc.

4.2 Comunicació oral general

La llengua de comunicació oral és la llengua catalana, tant en les interaccions presencials com en les no presencials d'àmbit intern i extern.

Excepcionalment, les interaccions amb entitats, institucions o persones de la resta de l'estat de territoris no catalanoparlants o de països de parla castellana es fan en llengua castellana. De la mateixa manera la comunicació oral en els casos de projectes de treball d'àmbit europeu o internacional, són en anglès, sempre que no s'acordi una altra llengua vehicular.

4.3. Documentació generada pel CEP

Els documents del CEP de Calvià, bé siguin per ús intern o extern, són en llengua catalana. Excepcionalment, s'emeten traduccions a la llengua castellana, amb la petició prèvia corresponent, dels documents requerits.

S'escriuen en llengua castellana aquells documents que van dirigits als territoris castellanoparlants de la península Ibèrica i als països d'Iberoamèrica, si és el cas. De la mateixa manera, els documents dirigits a altres territoris en el marc de projectes internacionals, estan escrits en llengua anglesa, sempre que no s'acordi una altra llengua d'ús.

4.4. Eines de treball digitals

Qualsevol aplicació, plataforma digital o espai digital compartit emprats pel CEP de Calvià, tant pel treball intern de l'equip del CEP i de l'equip pedagògic, fa servir la llengua catalana adequada al grau de formalitat i amb el nivell corresponent de correcció ortogràfica, gramatical, tipogràfica o d'estil.

4.5. Comunicació i documentació en les activitats formatives

Les accions comunicatives, orals i escrites, que es generen entre l'assessoria de formació i la coordinació del centre (correus electrònics, documentació de gestió d'activitats, trucades de telèfon, missatges instantanis, videoconferències...) o els participants en les activitats formatives es fa sempre en llengua catalana.

4.6. Eines de difusió d'informació

Totes les eines de difusió analògica (cartelleria, comunicats, etc.) o digital (lloc web corporatiu, espais digitals per compartir materials o recursos, xarxes socials, presentacions, audiovisuals, etc.) són en llengua catalana. Es vetlla per la qualitat del model de llengua que s'hi utilitza, tal com s'ha exposat a l'apartat 3.

Excepcionalment, es poden difondre documentació oficial o recursos d'institucions o entitats educatives d'altres territoris en llengua castellana, anglesa o altres llengües, en el seu format original.

5. ÀMBIT PEDAGÒGIC I VEHICULAR DE L'APRENTATGE

5.1. Llengua vehicular

La llengua catalana és la llengua vehicular de les activitats formatives del CEP de Calvià, i es prioritza que tot el material que s'hi elabora i difon, tant en les sessions presencials, com a l'entorn virtual, sigui en aquesta llengua i es vetlla perquè es faci de manera correcta i normativa. Les activitats formatives que totalment o parcialment tinguin com a objectiu la millora de les habilitats lingüístiques en llengua castellana o llengües estrangeres o els seus enfocaments metodològics es realitzen en la llengua corresponent de forma total o parcial de la manera que marqui el disseny de l'activitat en qualsevol de les seves fases o tasques

(materialització, experimentació, entorn virtual, recursos externs, materials elaborats, formació externa, comunicació amb els participants, etc.).

5.2. Documentació i recursos

La documentació pedagògica de les activitats creada internament o els recursos externs que s'utilitzen són majoritàriament en llengua catalana, sense detriment d'incorporar algun recurs extern en una altra llengua si així es considera oportú i respon a criteris d'idoneïtat.

Els recursos i materials generats a les activitats formatives del CEP de Calvià són en llengua catalana, sempre que no siguin activitats en llengua estrangera; en aquest cas es faran en la llengua corresponent.

5.3. Intervencions de persones formadores externes

En les intervencions de persones formadores externes, en igualtat de condicions pel que fa al valor dels continguts que ens ofereixen, s'hauria de donar prioritat a la presència d'especialistes que s'expressin en català. Aquesta preferència no ha de perjudicar els continguts ni ha de distorsionar els objectius de la intervenció formativa, per la qual cosa es compta amb professionals de parla no catalana sempre que es consideri més adequat.

6. TRACTAMENT CURRICULAR I PEDAGÒGIC DE L'ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Tant al Pla de formació del professorat 2016-2020, com al Pla de formació 2020-2024, es marca com a una línia estratègica la millora de les competències lingüístiques del professorat. A grans trets, s'esmenten com a aspectes fonamentals l'actualització pedagògica i didàctica en metodologies per a la millora dels processos d'aprenentatge de llengües, la implicació del professorat en el procés de normalització lingüística en els centres, l'elaboració i implementació de projectes lingüístics i l'impuls de la dimensió europea de l'educació i per a la participació en programes europeus. Tots aquests aspectes tenen incidència en el disseny curricular dels plans anuals del CEP de Calvià i en la seva oferta formativa.

6.1. Formació per a la millora de la competència comunicativa

Els plans anuals del CEP de Calvià compten amb activitats de diverses modalitats els objectius de les quals fan referència totalment o parcial a la millora de la competència

comunicativa de tot el professorat, que alhora és una de les competències bàsiques que ha d'aconseguir l'alumnat i que està relacionada amb el progrés i la consecució de les altres competències bàsiques.

Aquesta competència va més enllà de la competència lingüística estricta, que és només una de les subcompetències que constitueixen la competència comunicativa, necessària per poder-se comunicar, però no suficient. Cal tenir present totes les subcompetències restants: la cultural o el coneixement de la cultura relacionada amb cada llengua respectiva que la vehicula i la transmet; la discursiva, que fa referència a la coherència en el significat i la cohesió en la forma; l'estratègica, que fa referència a les habilitats verbals i no verbals (gestuals, cinèsiques i emocionals) per a una comunicació efectiva; i, finalment, la subcompetència sociolingüística que, en el cas de la situació de contacte de llengües i minorització de la llengua catalana a les illes Balears, pren una dimensió rellevant i fa referència a les regles socioculturals d'ús de la llengua (tria lingüística, actituds, prejudicis, etc.) i a l'adequació a la situació comunicativa (registre adequat al grau de formalitat, variants geogràfiques, etc.).

En aquest sentit, cal dissenyar per a tot el professorat mòduls formatius totals o parcials des d'una perspectiva comunicativa global i no només lingüística, canalitzats a partir de les modalitats formatives més adequades tant a les de formació dels equips docents dels centres com a les del CEP. Alguns dels continguts a tenir en compte són els següents: consciència lingüística, actituds i comportament sociolingüístic; empatia, assertivitat, dinàmica de grups, socialització i acompanyament emocional; cultura tradicional i creativitat, vigència i innovació cultural; interdependència de llenguatges diversos (artístic i expressiu, tècnic i científic, divulgatiu, argumentatiu, etc.) i codis i canals diversos (oral, escrit, visual, audiovisual, etc.).

6.2. Formació per a la millora de les habilitats lingüístiques i discursives en llengua catalana i en llengües estrangeres

6.2.1. Formació específica per al professorat de llengües

Segons marquin les instruccions del servei administratiu corresponent sobre la línia de treball que ha de planificar cada Pla anual dels centres de professorat (CEP), aquesta formació es desenvolupa des dels CEP o en graus diversos de col·laboració per part dels CEP.

En qualsevol cas, aquesta formació específica hauria de donar resposta a les actualitzacions necessàries de tipus estrictament lingüístic, oral i escrit, o a activitats de divulgació i informació específiques (novetats normatives; recursos; elaboració, difusió i promoció de projectes; etc.).

6.2.2. Formació per al professorat en general

a) Formació de capacitació o d'acreditació.

El servei administratiu pertinent decideix i dissenya aquestes activitats en col·laboració o no dels CEP, amb el grau que marquin les instruccions. Es tracta d'habilitar o capacitar per impartir docència en llengües estrangeres, en l'actualitat generalment en llengua anglesa, en àrees no lingüístiques (AICLE); de la mateixa manera, es poden programar també actuacions semblants en el cas de la llengua catalana o castellana, si es considera necessari, encara que actualment tenen la consideració de requisit d'accés a la funció docent i formen part de la formació inicial necessària per a impartir docència.

b) Formació per a la millora de les habilitats lingüístiques i discursives.

Es parteix de la màxima que tot professor o professora ho és també de llengua, que usa la llengua, que transmet coneixements de llengua implícitament o explícita i que actua com a model lingüístic conscientment o inconscientment.

En el procés d'ensenyament-aprenentatge les habilitats lingüístiques i discursives són transversals dins el paradigma de les competències bàsiques que han d'assolir els i les alumnes. Per això cal que es dissenyin actuacions formatives que aprofundeixin en tècniques de tractament de la informació (memoritzar, organitzar, recuperar, resumir, sintetitzar, etc.) i en el domini dels recursos comunicatius orals, escrits i audiovisuals específics de les diverses àrees (descriure, explicar, justificar, interpretar, argumentar, etc.). Cal tenir present l'ús de varietat de textos i un ventall divers de canals i suports de transmissió i difusió, analògics i digitals, de la producció dels alumnes.

6.3. Formació per a la millora dels enfocaments metodològics en l'ensenyament de llengües.

En les activitats formatives que organitzi o assessori el CEP, es parteix dels plantejaments de planificació didàctica que marca el Marc Comú Europeu de Referència.

En les activitats dels centres educatius, particularment, s'ha de tenir també com a referència el PLC de cada centre pel que fa a tractament curricular de les llengües objecte d'ensenyament. A cada centre pot ser diferent el grau de competència dels alumnes de cada una de les llengües cooficials; aquesta realitat implica adoptar decisions didàctiques amb la finalitat que l'alumnat pugui acabar l'escolarització obligatòria amb el domini de les dues llengües oficials, tal com és preceptiu en el nostre sistema educatiu. Cal tenir esment, en aquest sentit, d'oferir formació metodològica per a processos d'acollida lingüística d'alumnat nouvingut al nostre sistema educatiu.

La formació metodològica ha de tenir presents les necessitats de suport que poden tenir els alumnes amb dificultats específiques i especialment les dificultats comunicatives i trastorns lingüístics.

En general, en les actuacions formatives s'ha de tenir en compte la integració curricular entre les diferents llengües objecte d'aprenentatge i la coordinació: abast curricular de cada llengua i currículum comú, usos terminològics comuns, coherència i continuïtat metodològica. La transferència entre les llengües, de vocabulari o d'estructures gramaticals, fan evident la competència lingüística comuna i l'enriqueixen.

Cal que des del CEP es promogui el treball conjunt sobre aspectes metodològics entre professorat de diferents llengües i entre professorat d'àrees lingüístiques i no lingüístiques promovent sempre que sigui possible i desitjable la coordinació entre etapes.

Els enfocaments s'han de basar en l'aprenentatge competencial, per a la qual cosa, és important aprofundir en la formació sobre processos productius i avaluació formativa. Si bé la formació metodològica ha de tenir en compte totes les habilitats lingüístiques, es fa especial incidència a la llengua oral, al foment de la lectura i als tractaments interdisciplinaris que combinin diferents llenguatges i tipologies textuais.

6.4. Formació sobre diversitat lingüística i sostenibilitat

6.4.1. Planificació i gestió del multilingüisme escolar

La situació social de contacte de llengües a les Illes Balears, la diversitat de procedències de la població actual i la minorització de la llengua catalana, pròpia i cooficial, es reflecteix a

l'àmbit escolar en el fet multilingüe, al qual s'afegeixen les llengües objecte d'aprenentatge acadèmic. La gestió del multilingüisme a l'escola i la normalització de la llengua catalana necessita una planificació lingüística que ordeni i harmonitzi l'ús de les llengües que hi conviuen a partir del principi de subsidiarietat lingüística, que determina que qualsevol funció que pugui dur adequadament a terme la llengua pròpia del territori no sigui assignada a una altra llengua. Per això és cabdal la importància de les actuacions formatives relacionades amb l'actualització i manteniment dels PLC dels centres i dels plans d'acció que se'n derivin.

6.4.2. Sociolingüística i promoció dels usos socials de la llengua

La presència i valoració no equitativa entre les llengües cooficials fa necessària la formació del professorat en aspectes sociolingüístics, no debades qualsevol docent actua com a model de comportament lingüístic, però també sociolingüístic. Hi ha d'haver accions formatives sobre processos de minorització, substitució i normalització lingüística i cultural, estratègies de tria i compensació lingüística, actituds i prejudicis i estratègies d'immersió lingüística entre d'altres. De la mateixa manera s'ha de fomentar la sostenibilitat i vitalitat de la llengua catalana amb la promoció d'actuacions de dinamització, prestigi i vigència de la llengua i la cultura.

6.4.3. Diversitat lingüística

S'ha de tenir en compte la diversitat lingüística existent al centre i a l'entorn, visibilitzar-la i fer-la valdre, com a un factor de vinculació personal i d'enriquiment col·lectiu, a través d'accions de sensibilització cap a les llengües de l'alumnat del centre, tant si es tracta de llengües curriculars com si no tenen aquesta consideració.

La formació ha de contemplar la realitat multilingüe dels centres escolars; s'ha de treballar a partir del principi d'equitat en la valoració de totes les llengües, de manera que s'evitin fenòmens d'ocultació o exclusió lingüística i cultural.

De la mateixa manera, cal que en les accions formatives en què sigui adient es fomenti el coneixement de la diversitat lingüística al món i els fenòmens històrics, socials, econòmics i polítics que l'han generada i que intervenen en els seus processos d'evolució i de vitalitat.

Cal enfocar-ho des d'una perspectiva sistèmica i relacionada amb els valors de la diversitat cultural i la seva sostenibilitat.

En un altre nivell de concreció, dins les activitats formatives escaients, s'ha de tractar la variació lingüística de la llengua catalana, i si pertoca, d'altres llengües. S'ha de conèixer i fomentar la variació dialectal i funcional (registres i estàndard) i entendre els seus usos des d'una perspectiva d'unitat de la llengua i de riquesa cultural. És important adoptar criteris adequats a cada etapa educativa que facin referència als usos lingüístics formals i informals relacionats amb la variació dialectal i funcional, entre altres aspectes.

6.4.4. Aprenentatge de llengües i poliglòtisme

La Comissió Europea estableix com a objectiu a llarg termini aconseguir que els ciutadans, a més de poder-ho fer en la seva llengua inicial, adquireixi la capacitat d'expressar-se en dos idiomes més. La formació ha de tenir en compte que l'escola ha de treballar perquè les persones esdevinguin poliglòtes i que sàpiguen gestionar els seus usos lingüístics en contextos plurilingües.

Des del CEP s'ha de promoure el coneixement i ús d'eines i estratègies que afavoreixen les actituds positives i obertes cap a l'aprenentatge de llengües i l'increment de la competència lingüística comuna: programes d'ensenyament d'àrees o de matèries en llengua estrangera, intercanvis de professors i d'alumnes, projectes europeus, el Portafolis Europeu de les Llengües del Consell d'Europa (biografia, passaport, dossier), projectes europeus, els estàndards lingüístics comuns, el treball col·laboratiu, l'aparellament lingüístic, entre d'altres.

7. REVISIÓ I AVALUACIÓ DEL GRAU DE COMPLIMENT DEL PLC

El Projecte Lingüístic no pot ser mai un document estàtic i com a tal entenem que s'ha d'adaptar a noves realitats, tant a les socials com a les de caràcter lingüístic. Per això, se n'ha de fer un seguiment i una avaluació que permeti redirigir qualsevol actitud que entorpeixi el bon ús de la llengua catalana; valorar el grau d'eficàcia de les mesures en matèria de normalització lingüística i de les accions formatives dirigides a la millora i adquisició de competències lingüístiques. La revisió general es farà cada cinc anys.

L'equip directiu, tenint en compte les deliberacions i els acords de l'equip pedagògic en aquells aspectes educatius, ha de fer el seguiment anual del PLC a través de les accions previstes al Pla anual d'actuació.

Temporització	Acció
Curs 22-23	Inici: redacció i aprovació del PLC
Curs 23-24	Seguiment del PLC i Pla anual d'actuació
Curs 24-25	Seguiment del PLC i Pla anual d'actuació
Curs 25-26	Seguiment del PLC i Pla anual d'actuació
Curs 26-27	Seguiment del PLC i Pla anual d'actuació
Curs 27-28	Meta: avaluació del PLC, propostes de millora. Canvis. Adaptació a la nova realitat. Redacció nous objectius de millora.

El procés d'avaluació del PLC queda recollit en la memòria de final de curs. L'equip directiu, o les persones en qui delegui, és el responsable d'elaborar l'informe que es presenta tant a l'equip pedagògic (encarregat de valorar els aspectes educatius) com al consell de CEP, per dur a terme la seva avaluació. L'aprovació definitiva de l'informe es fa de forma implícita en l'aprovació formal de la memòria pel Consell de CEP.

8. REFERÈNCIES NORMATIVES

- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre (LOMLOE).
- Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Articles 35 i 36.1.
- Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
- Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOCAIB 20/5/86 núm. 15), modificada per la Llei 1/2016, de 3 de febrer. Article 17 i següents.

- Decret 100/1990, de 29 de novembre, regulant l'ús de les llengües oficials de l'Administració de la CAIB (BOCAIB 18/12/90 núm. 154).
- Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB 17/7/1997 núm. 89)
- Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària, i dels col·legis públics d'educació infantil i primària
- Decret 120/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària
- Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig
- Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria a les Illes Balears, modificat pel Decret 29/2016, de 20 de maig
- Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears, modificat pel Decret 30/2016 de 20 de maig
- Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears
- Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el batxillerat.
- Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26/05/1998)
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 14 de juny de 2002, per la qual es regula l'elaboració i l'execució del Programa d'acolliment lingüístic i cultural adreçat a

l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu de les Illes Balears que cursa estudis als instituts d'educació secundària

- Ordre de 13 de setembre de 2004, per la qual es regula el dret dels pares, les mares o tutors legals, a elegir la llengua del primer ensenyament dels alumnes dels centres sostinguts amb fons públics de les Illes Balears

9. FONTS DE CONSULTA

- Proposta de Model lingüístic escolar a la comunitat autònoma de les illes Balears. Conselleria d'Educació i Universitat, 2018. Publicat en línia: <http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=2698965&coduo=944173&lang=ca> [consultat el 29/5/20]
- Orientacions per a l'elaboració del Projecte Lingüístic de centre. Inspecció Educativa i Servei de Normalització Lingüística i Formació. Conselleria d'Educació i Universitat, Govern de les Illes Balears, 2019. Publicat en línia: http://www.caib.es/sites/inspeccioeducativa/ca/documents_institucionals/ [consultat el 29/5/20]
- Melià, Joan i Vanrell, Maria del Mar (coord.) Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014. Palma: Universitat de les Illes Balears, 2017. ISBN: 9788483843666
- Oficina de Defensa dels Drets Lingüístics a les Illes Balears. Memòria 2020-21 [en línia] [Palma: Oficina de Defensa dels Drets Lingüístics a les Illes Balears], (2022). [Consulta: 19 de juny de 2023].
- Centre de Professorat de Manacor. Projecte Lingüístic de Centre. [en línia] [Manacor: Centre de Professorat de Manacor], (2020). [Consulta: 19 de juny de 2023].
- Centre de Professorat d'Eivissa. Projecte Lingüístic de Centre. [en línia] [Eivissa: Centre de Professorat d'Eivissa], (2021). [Consulta: 19 de juny de 2023].
- Escola Oficial d'Idiomes de Calvià. Projecte Lingüístic de Centre. [en línia] [Calvià: Escola Oficial d'Idiomes de Calvià], (s.d.). [Consulta: 19 de juny de 2023].